

Opgave 2 De Europese Unie en het vluchtelingenvraagstuk

Bij deze opgave horen tekst 2, tekst 3 en tabel 2 .

Inleiding

Deze opgave gaat over de reactie van de Europese Unie, van de EU-lidstaten en van burgers in Nederland op het groot aantal vluchtelingen dat in de maanden juni tot en met oktober 2015 via Griekenland en de Balkanlanden Noord-Europese landen bereikte.

Gebruik tekst 2 en tekst 3.

In juni 2015 bespraken de regeringsleiders van de EU-lidstaten met Juncker en Tusk de verdeling van vluchtelingen over de verschillende Europese landen.

- 4p 7 a Leg uit aan de hand van een voorbeeld uit tekst 2 dat het dilemma van collectieve actie een oplossing voor de vluchtelingenopvang in de EU bemoeilijkt.
- b Leg uit dat het voorstel van Juncker in tekst 3 een oplossing kan zijn voor het dilemma van collectieve actie. Gebruik in je uitleg een voorbeeld uit tekst 3.

De Europese Commissie deed in september 2015 het voorstel om 120 duizend migranten over Europa te verdelen. Dit voorstel werd door het Europees Parlement (EP) in diezelfde maand goedgekeurd. De Raad van de Europese Unie (ook wel Raad van ministers genoemd) besliste later over het voorstel (zie de regels 46-49 van tekst 3).

Binnen de EU zijn er verschillende methoden van besluitvorming. Een daarvan is de gewone wetgevingsprocedure. Hierbij spelen verschillende instellingen een rol: de Europese Commissie, het Europees Parlement (EP) en de Raad van de EU (de Raad van ministers). Er is sprake van een machtsdeling tussen het EP en de Raad van de EU.

- 2p 8 Beargumenteer waarom er sprake is van een machtsdeling tussen het EP en de Raad van de EU. Gebruik in je argumentatie:
- het kernconcept representatie;
  - het begrip soevereiniteit.

Stel dat een onderzoeker de besluitvorming over het vluchtelingenvraagstuk binnen de Europese Unie wil onderzoeken.

- 2p 9 – Formuleer een onderzoeksvraag vanuit de politiek-psychologische theorieën over internationale machtsverhoudingen die gaat over het vluchtelingenvraagstuk binnen de EU.
- Leg uit dat de onderzoeksvraag past bij de politiek-psychologische theorieën over internationale machtsverhoudingen.

Gebruik tekst 2 en tekst 3.

Naast de politiek-psychologische theorieën zijn er andere soorten theorieën die de verhoudingen tussen staten beschrijven en verklaren: realistische, liberale, marxistische en sociaal-constructivistische theorieën.

- 2p 10 Leg uit in welke tekst de liberale theorieën over de verhoudingen tussen staten het best te herkennen zijn: in tekst 2 of in tekst 3.
Gebruik in je uitleg:
- twee voorbeelden uit tekst 2 of tekst 3;
  - bij elk voorbeeld een kenmerk van de liberale theorieën over de verhoudingen tussen staten.

Bekijk tabel 2.

Het onderzoeksbureau Necker van Naem heeft in oktober 2015 en februari 2016 een onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak van Nederlanders over de huisvesting van vluchtelingen in hun gemeente. Tabel 2 geeft een deel van de resultaten weer van dit onderzoek. De respondenten – tegenstanders en voorstanders – vinden voorwaarde 5 uit tabel 2 “Vluchtelingen moeten zich aanpassen aan onze manier van leven.” – het belangrijkste.

- 1p 11 Leg uit of voorwaarde 5 uit tabel 2 meer past bij cultuurrelativisme of bij cultuuruniversalisme.

Zie tabel 2.

- 2p 12 Leg uit welke (beleids)maatregel gemeenten kunnen nemen indien ze willen voldoen aan voorwaarde 5 uit tabel 2. Gebruik in je uitleg twee verschillende kernconcepten.
Noem in je antwoord de naam van de twee kernconcepten.

Opgave 2 De Europese Unie en het vluchtelingenvraagstuk

tekst 2

Migratie zorgt voor ‘akelige, onprettige en soms smerige’ Eurotop

Zes uur spraken de 28 regerings-
leiders, Juncker en Tusk¹⁾ over de
opvang van migranten in Europa. In
de nacht van donderdag op vrijdag
5 ontaardde het debat volgens
betrokkenen in een ‘akelige,
onprettige en soms smerige’ ruzie.
“Het was een clash tussen het oude
en het nieuwe Europa”, zegt een EU-
10 ambtenaar. Tussen Oost-Europese
landen die niets van Brusselse asiel-
quota willen weten en de Midden- en
Zuid-Europese lidstaten die bereid
zijn deze quota te accepteren. (...)
15 Renzi (Italiaanse premier, red.) maar
ook andere premiers wreven hun
Poolse, Tsjechische, Letse, Litouwse
en Estse collega’s onder de neus
steeds de mond vol te hebben van

20 solidariteit bij de verdeling van het
EU-budget (zij meer geld) maar niet
thuis geven als Italië en Griekenland
om solidariteit vragen bij de opvang
van asielzoekers. Het knetterde, gaf
25 Tusk na afloop toe. “Het was een van
de moeilijkste toppen die ik heb
meegemaakt.” (...)
“Een bescheiden resultaat”, noemde
Juncker het compromis waarop de
30 leiders zich rond drie uur ‘s ochtends
konden verenigen: de EU-landen
beloven plechtig alles op alles te
zetten het streefgetal van 40 duizend
te halen, zonder de stok der dwang.
35 “Het geeft aan dat Europa niet altijd
in staat is de ambitieuze doelen te
bereiken die het zichzelf stelt.” (...)

bron: de Volkskrant, 26 juni 2015

noot 1 Jean-Claude Juncker (Luxemburg) was in 2015 voorzitter van de Europese
Commissie; Donald Tusk (Polen) was in 2015 voorzitter van de Europese Raad.

tekst 3

Juncker wil verplichte opname migranten in EU

Het voorstel van de Europese Commissie om 120 duizend migranten over Europa te verdelen moet een verplicht karakter krijgen.
5 Dat zei Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie, in zijn allereerste 'State of the Union' voor het Europees Parlement in Straatsburg. Daarin licht
10 hij zijn belangrijkste beleidspunten toe.

Alleen al dit jaar hebben 350 duizend vluchtelingen Europa bereikt. "De aantallen zijn indrukwekkend", zei
15 Juncker. "Voor sommigen zijn die beangstigend. Maar het is niet de tijd voor angst, het is tijd voor standvastig beleid. Dat is een kwestie van menselijkheid." (....)

20 Hij verwees naar het verleden: Joden, Spaanse republikeinen, zigeuners, Joegoslaviërs – al deze groepen waren ooit gedwongen om te vluchten. "We moeten ons
25 herinneren dat Europa een continent is waar iedereen ooit vluchteling is

geweest. Europa is een plaats van hoop en een toevluchtsoord. Europa is veruit het rijkste continent in de
30 wereld, het is een plek van vrede en stabiliteit."

Zolang er oorlog is in Syrië en Libië zal de vluchtelingencrisis niet zomaar voorbij zijn, vervolgde Juncker. "We
35 moeten deze mensen accepteren op ons grondgebied, we hebben geen andere keus." (....)

Eén van de voorgestelde maatregelen is om 120.000 mensen die
40 asiel hebben aangevraagd in Italië (15.600), Griekenland (50.400) en Hongarije (54.000) worden herverdeeld over de andere EU-landen. Die mogen niet weigeren,
45 anders krijgen ze een boete.

Juncker riep de Europese ministers van Justitie op de voorstellen aanstaande maandag goed te keuren. Zij komen dan bijeen in Brussel.

naar: de Volkskrant, 9 september 2015

tabel 2

Stel dat uw gemeente besluit om (meer) vluchtelingen te huisvesten. Wat vindt u dan het belangrijkste?

voorwaarde voor huisvesting	tegenstanders		voorstanders	
	okt '15 n=695	feb '16 n=625	okt '15 n=1.621	feb '16 n=1.691
1 Wachtlijst voor huurwoningen mag niet langer worden.	8%	6%	16%	14%
2 Vluchtelingen mogen geen bestaande banen innemen.	7%	5%	3%	2%
3 Het mag de gemeente geen geld kosten.	9%	11%	1%	1%
4 Vluchtelingen moeten psychologisch begeleid worden.	1%	3%	23%	25%
5 Vluchtelingen moeten zich aanpassen aan onze manier van leven.	55%	55%	38%	41%
6 De veiligheid moet gegarandeerd worden.	20%	20%	20%	17%
totaal	100%	100%	100%	100%

Toelichting

Het gaat om de mening van tegenstanders en van voorstanders van het huisvesten van vluchtelingen.

bron: www.necker.nl, april 2016